

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN EN
BOMENINVENTARISATIE**

**RENOVATIE GEMAAL DORPPOLDER
TE SCHIPLUIDEN**

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN EN
BOMENINVENTARISATIE
RENOVATIE GEMAAL DORPPOLDER
TE SCHIPLUIDEN**

Colofon

Opdrachtgever: Hoogheemraadschap van Delfland
Phoenixstraat 32
2611 AL Delft

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. ing. A. Kolders

Wijze van citeren: VanderHelm Milieubeheer B.V. (2020). DESC20200887 EQS en bomeninventarisatie Renovatie gemaal Dorppolder te Schipluiden, d.d. 7 oktober 2020.

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: DESC20200887

Verantwoording	Status / versie	Definitief, versie 1
	Datum	7 oktober 2020
Auteur	Dhr. ing. B.M. van Berkel	<i>B.M. van Berkel</i>
Kwaliteitscontrole	Mevr. J. van de Poel MSc.	<i>J. van de Poel</i>
Vrijgave	Mevr. ing. K.E. Orie-Vreugdenhil	<i>K.E. Orie-Vreugdenhil</i>

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	7
2.3 BOMENINVENTARISATIE.....	7
3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING	8
3.1 BESCHERMDE SOORTEN	8
3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	14
3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	16
3.4 BOOMINVENTARISATIE	17
4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	18
4.1 VERVOLGSTAP 1 : UITVOEREN VAN VERVOLGONDERZOEK	18
4.2 VERVOLGSTAP 2: AANVRAGEN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING EN MITIGERENDE MAATREGELEN.....	19
4.3 VERVOLGSTAP 3: VOORKOMEN OVERTREDING OP DE WET NATUURBESCHERMING TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN	19
REFERENTIELIJST	20

BIJLAGEN

1. KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING
2. REGIONALE SITUATIEKAART
3. TEKENING BOOMINVENTARISATIE

1 INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van Hoogheemraadschap van Delfland de opdracht gekregen om een ecologische quickscan en een bomeninventarisatie uit te voeren ter plaatse van gemaal Dorppolder te Schipluiden.

1.1 AANLEIDING

De voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied vormen de aanleiding tot het uitvoeren van deze ecologische quickscan en de bomeninventarisatie. De werkzaamheden bestaan uit: het renoveren van het gemaalgebouw, het aanpassen van het talud bij de kroosbak en het eventueel verwijderen van bomen. Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffings- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van een ecologische quickscan is te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- Het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en het al dan niet uitsluiten van effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.
- Daarnaast worden de boomsoorten en de diameter op borsthoogte (DBH) vastgelegd van de bomen die mogelijk gekapt worden.

2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in Afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 2.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Renovatie gemaal Dorppolder
Straat:	Gaagweg 44
Plaats:	Schipluiden
Gemeente:	Midden-Delfland
Provincie:	Zuid-Holland

Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied met een rode lijn (Bron: Google maps).

Het projectgebied (gegevens projectgebied staan weergegeven in Tabel 1) bestaat uit een gemaalgebouw met aan beiden zijden een watergang van de in- en uitlaat van het gemaal. Het gebouw bevat een dak met dakpannen met aan de randen van het dak een daklijst. Onder de onderste rij dakpannen is ruimte aanwezig en tussen de daklijst en gevel is een smalle ruimte aanwezig. Schade aan de gevel en daklijst zorgt op verschillende plaatsen voor extra ruimte tussen de gevel en de daklijst (Afbeelding 2).

Afbeelding 2: Gebouw van gemaal met dakpannen en daklijsten (linksboven), ruimte tussen de gevel en de daklijst (rechtsboven), ruimte door schade aan daklijst (linksonder) en ruimte door schade aan gevel (rechtsonder).

Aan de zuidzijde van het gemaal is een bruggetje aanwezig, direct aangrenzend aan de uitlaat. De oevers van de watergang bij de uitlaat bevatten beschoeiingen. De watergang is omgeven door een gazon. De inlaat aan de noordzijde van het gemaal bestaat uit een fuik met betonnen wanden met daarin een persleiding, die het gemaal ingaat. De inlaat van het gemaal wordt vrijgehouden met behulp van een kraan, die de watervegetatie bij de inlaat wegschept en in een betonnen kroosbak (op de wal) plaatst. Deze kraan verwijdert de watervegetatie automatisch. De gehele inlaat en het gebouw worden omgeven door een hekwerk (Afbeelding 3). De oevers van de watergang van de inlaat bestaan uit oevervegetatie als moerasandoorn en liesgras. Een deel van de watergang voor de inlaat loopt door aan de westzijde van het gemaal.

Afbeelding 3: Inlaat en gebouw omgeven door hekwerk (links), inlaat aan noordzijde, met persleiding, omgeven door betonnen wand (midden) en de kroosbak op het talud van de inlaat van het gemaal (rechts).

Binnen het projectgebied staan verschillende soorten bomen (waaronder schietwilgen en gewone essen). De aanwezige onder begroeiing bestaat voornamelijk uit dwergmispel en klimop.

De omgeving van het projectgebied bestaat uit polders, die worden gebruikt om vee te beweiden. Deze polders zijn omgeven door een netwerk aan watergangen. Ten noordwesten van het projectgebied ligt het kassengebied De Lier en het park Het Kraaiennest op 1,6 km afstand. Ten oosten ligt de boezem de Oostgaag op 80 meter afstand.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

In de toekomst wordt het gebouw van het gemaal gerenoveerd. Voor de uitvoering zijn verschillende varianten aanwezig: een variant waarbij de pompinstallatie buiten het gebouw wordt geplaatst of een variant waarbij de pompinstallatie binnen het gebouw wordt geplaatst. Het talud bij de kroosbak wordt ook aangepast. Op het moment van schrijven van deze quickscan is nog niet bekend hoe het talud wordt aangepast. Eventueel worden de bomen in het projectgebied ten behoeve van de renovatie van het gemaal verwijderd. Dit is op het moment van schrijven nog niet zeker. De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan nog niet bekend.

2.3 BOMENINVENTARISATIE

Tijdens het veldbezoek heeft een deskundige ecooloog van VanderHelm Milieubeheer B.V. de bomen in het projectgebied benoemd. Met behulp van een boommeethaak is de diameter (diameter borsthoogte op 1,3 meter boven maaiveld) bepaald.

3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming omvat de bescherming van soorten (van nature in het wild voorkomende, inheemse, planten en dieren), de bescherming van gebieden (zoals bijvoorbeeld Natura 2000-gebied en belangrijke weidevogelgebieden) en de bescherming van houtopstanden. De volledige wettekst is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

In onderhavig hoofdstuk worden de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming, per type bescherming.

3.1 BESCHERMDE SOORTEN

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10, voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is in eerste instantie een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlanten is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor onderhavig projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. In de NDFF is binnen een straal van 5 kilometer gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Deze afstand is in een dergelijk open gebied overbrugbaar voor een groot aantal beschermde soorten. Voor enkele soorten die grotere afstanden overbruggen en/of slecht zijn te inventariseren is een ruimere afstand geraadpleegd.

Bij het selecteren van soorten die mogelijk voorkomen in het projectgebied is tevens rekening gehouden met het aanwezige biotoop (gebouw, bomen, watergangen en vegetatie) op basis van google maps. Soorten die van deze biotopen geen gebruik maken kunnen op voorhand al worden uitgesloten en zijn derhalve niet meegenomen in de bureaustudie.

Op 20 augustus 2020 is door deskundig (zie bijlage 1 voor definitie) ecooloog: Dhr. ing. A. Kolders een veldbezoek overdag uitgevoerd, waarbij de projectlocatie nauwkeurig, en de omgeving van het projectgebied globaal, is onderzocht. Hierbij wordt aanwezige biotoop specifiek in kaart gebracht.

In Tabel 2 zijn beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek in het projectgebied kunnen worden verwacht. Op basis van het veldonderzoek zijn vervolgens de twee grijs inkleurde, rechter kolommen ingevuld.

Tabel 2: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	3, 4	A	V, F
	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	3, 4	U	N.v.t.
	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	3, 4	V	V, F
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	3, 4	V	V, F
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	3, 4	V	V, F
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	3, 4	V	V, F
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	3, 4	V	V, F
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	3, 4	V	V, F
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	3, 4	V	V, F

Soort- groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds- functie#
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	3, 4	V	V, F, VL
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	3, 4	V	V, F, VL
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	3, 4	V	F, VL
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	3, 4	V	F
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus arenicola</i>	Europees beschermd	3, 4	U	N.v.t.
	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>	Europees beschermd	3, 4	U	N.v.t.
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
Weekdier	Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Europees beschermd	3, 4	U	N.v.t.

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
 - Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
 - Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
 - Vogels, categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
 - Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich, als de broedplaats verloren is gegaan, elders te vestigen;
- * Bron: 1 = verspreidingsatlas; 2 = www.telme.nl; 3 = inschatting op basis van biotoop (m.b.v. Google Maps); 4 = NDFF
- # = Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest; F: foerageergebied; VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor streng beschermde soorten

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep uitgewerkt welke (zwaar)beschermde soorten op basis van de bureaustudie binnen het projectgebied worden verwacht, dan wel kunnen worden uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

3.1.1 VOGELS

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het locatiebezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. Echter kan de aanwezigheid hiervan middels de quickscan niet worden uitgesloten. De bomen in het projectgebied waren gedurende het veldbezoek goed te overzien. Tijdens het veldbezoek zijn geen (grote) horsten aangetroffen.

De nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 1), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden.

Box 1: Artikel 3.1: Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Huismus (Vogelrichtlijn en categorie 2)

Het gebouw is geschikt voor de huismus. Tijdens het veldbezoek zijn geen zingende huismussen geconstateerd in het projectgebied. Het dak van het gebouw is geschikt als nestplaats voor huismus door de aanwezigheid van geschikte toegang onder de onderste rij dakpannen. Bovendien kunnen de huismussen foerageren in de directe omgeving van het gebouw, waar veel bomen en struiken staan die voldoende voedsel en dekking bieden. Derhalve kan de aanwezigheid van nestplaatsen van de huismus in het projectgebied niet worden uitgesloten.

Indien jaarrond beschermde nesten van huismus aanwezig zijn zullen deze door de werkzaamheden aan het gemaal worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Wanneer werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd bestaat de kans dat de nesten opzettelijk worden verstoord en dieren worden gedood. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van huismussen aanwezig zijn. Indien nesten van huismussen aanwezig zijn dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Gierzwaluwen (Vogelrichtlijn en categorie 2)

Het gebouw is ongeschikt voor de gierzwaluw. Er is enkel ruimte aanwezig onder de onderste rij dakpannen, echter door de aanwezigheid van een diepe dakgoot is deze ongeschikt voor de gierzwaluw doordat een vrij aanvliegroute ontbreekt. Scheefliggende dakpannen ontbreken op het gebouw. De kieren tussen de daklijst en gevel zijn te klein om een gierzwaluw toegang te verlenen tot een ruimte daarachter. Derhalve kan de aanwezigheid van nestplaatsen van de gierzwaluw in het projectgebied worden uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 – voldoende alternatief

Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 biedt het projectgebied geschikt biotoop. De gewone es aan de noordzijde van het projectgebied bevat holtes (Afbeelding 4) waarin soorten als boomkruiper, spreeuw, koolmees en pimpelmees kunnen broeden. Ook het gebouw biedt nestgelegenheid aan deze soorten, in de vorm van kieren en openingen.

Ten tijde van het veldbezoek zijn geen nesten van eksters of zwarte kraaien waargenomen binnen projectgebied. Echter, de aanwezige bomen zijn van afdoende formaat, waardoor beide soorten zich in de toekomst zouden kunnen vestigen. Nesten van zwarte kraai en ekster kunnen derhalve in een volgend broedseizoen niet worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Vogelnesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (box 1), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. Alternatieven zijn aanwezig in het ten noordwest gelegen Kraaiennest (op circa

1600 m afstand). In dit park zijn veel grote bomen aanwezig, die nestgelegenheid bieden aan de boomkruiper, spreeuw, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai en ekster.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen, het gebouw en de watergangen van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als houtduif, heggenmus, wilde eend, waterhoen en meerkoet verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 1).

Door de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen kunnen nesten in de bomen, het gemaalgebouw en de watergangen worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of gedood. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. Tijdens het voorjaar en de zomer is de kans op aanwezigheid van vogelnesten het grootst. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en de vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen.

3.1.2 VLEERMUIZEN

Op basis van het bureauonderzoek worden de volgende vleermuizen verwacht binnen het projectgebied/invloedssfeer van de werkzaamheden: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (alle Habitatrichtlijn).

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen, hun migratieroutes, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen, zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Box 2). De bebouwing, bomen en watergangen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen.

Box 2: Artikel 3.5: Habitatrichtlijn.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

Het gemaalgebouw kan op verschillende manieren dienen als voortplantings- en rustplaats voor dwergvleermuizen. In Tabel 3 is aangegeven welke soorten en welke type verblijfplaatsen worden verwacht binnen projectgebied. In het projectgebied worden verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verwacht. Er zijn tijdens het locatiebezoek op meerdere plekken geschikte invliegopeningen waargenomen via ruimtes tussen de daklijst en de gevel. Beschadigingen aan de gevel en daklijst zorgen voor extra invliegopeningen voor vleermuizen (Afbeelding 2). Er kan niet worden uitgesloten dat vleermuizen via de ruimtes tussen gevel en daklijst ook toegang tot het dak hebben.

Van ruige dwergvleermuizen zijn slechts twee kraamverblijfplaatsen bekend in Nederland, hoewel er ruimschoots en in de juiste periode onderzoek gedaan is naar kraamverblijfplaatsen. Derhalve kunnen deze locaties beschouwd worden als uitzonderlijk en kan een kraamverblijfplaats binnen het projectgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

De aanwezigheid van een massa-winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen wordt uitgesloten omdat het hier een klein en laag gebouw betreft en de condities onder het dak niet geschikt zijn als massa winterverblijfplaats. De bufferwerking van het gebouw is niet groot waardoor bij strenge vorst verblijfplaatsen niet vorstvrij zijn en de relatieve luchtvochtigheid waarschijnlijk niet stabiel en hoog is. De aanwezigheid van enkele individuen die overwinteren tijdens een milde winter kan niet worden uitgesloten.

In het gebouw zijn ruimtes aanwezig tussen de daklijst en gevel, echter zijn deze kieren en openingen te smal en te klein als toegang voor de laatvlieger. Scheefliggende dakpannen ontbreken op het gebouw. Derhalve kunnen verblijfplaatsen van de laatvlieger in het projectgebied worden uitgesloten.

De sloop van een gebouw met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 (Box 2) betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te slopen gebouw. Indien voortplantings- en/of rustplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

In een gewone es aan de noordzijde van het projectgebied is tijdens het veldbezoek een holte waargenomen (Afbeelding 4), die kan dienen als voortplantings- of rustplaats voor de gewone- en de ruige dwergvleermuis. De holte is te klein en ondiep om een verblijfplaats te bieden aan de rosse vleermuis. Bovendien is rondom de betreffende boom veel verlichting aanwezig, waardoor een verblijfplaats van een rosse vleermuis in deze boom redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Er zijn geen andere bomen met geschikte holten of loszittend schors aanwezig binnen projectgebied.

Afbeelding 4: Gewone es met holte

Het kappen van een boom met daarin vleermuizen, of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen, kan leiden tot het doden van vleermuizen en het vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 (Box 2) betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te kappen bomen. Indien voortplantings- en/of rustplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Vliegroute en foerageergebied

Het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute en foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. De watergang van de in- en uitlaat vormt een geschikte vliegroute, de bosschage vormt een geschikt foerageergebied. In de omgeving zijn echter voldoende gelijkwaardige alternatieve vliegroutes en foerageergebieden aanwezig (Het Kraaiennest en de Oostgaag). De alternatieve vliegroute de Oostgaag is een brede boezem, die van het projectgebied naar de bebouwde kom van Schipluiden en De Lier leidt. Het Kraaiennest is een park met veel grote bomen en plassen, die kunnen dienen als foerageergebied. Derhalve vormen de inlaat, uitlaat en bomen in het projectgebied geen essentiële vliegroute of foerageergebied van vleermuizen. Wanneer blijkt dat een verblijfplaats in het gemaal aanwezig is kunnen de bomen wel een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving zijn van die betreffende dieren, om vanaf het gemaal de vliegroutes te bereiken.

Wel geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting.

Box 3: Artikel 1.11, Zorgplicht.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In Tabel 3 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 3: Verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Type verblijfplaats				Vliegroute (niet essentieel)*	Foerageergebied (niet essentieel)
	Zomer-	Kraam	Paar	Massa-winter		
Gewone dwergvleermuis	Ja (gebouw en boom)	Ja (gebouw)	Ja (gebouw en boom)	Nee	Ja	Ja
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Ja (gebouw en boom)	Nee	Ja (gebouw en boom)	Nee	Ja	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja

* Wanneer blijkt dat een verblijfplaats in het gemaal aanwezig is kunnen de bomen wel een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving zijn, om vanaf het gemaal de vliegroutes te bereiken.

3.1.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Op basis van het bureauonderzoek komt het volgende beschermde grondgebonden zoogdier voor in de omgeving van het projectgebied: Noordse woelmuis (Europees beschermd).

Van de Noordse woelmuis zijn diverse waarnemingen bekend in de omgeving van het projectgebied. De waarnemingen van Noordse woelmuizen komen van de Vlietlanden, een natuurgebied op circa 2,2 kilometer van het projectgebied (NDFF). Geschikt habitat voor de noordse woelmuis ontbreekt in het projectgebied. Er zijn in het projectgebied geen geschikte (geïsoleerde) hooilanden te vinden waardoor er concurrentie is met andere woelmuissoorten. Ook ontbreekt onderwater-lopende vegetatie in het projectgebied en zijn harde beschoeiingen aanwezig. Daarnaast vermijdt de noordse woelmuis houtachtige gewassen, die juist veel om het gebouw aanwezig zijn. Derhalve kan de noordse woelmuis in het projectgebied worden uitgesloten.

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals bosmuis, dwergmuis, egel, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis en veldmuis verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.4 AMFIBIEËN

Op basis van het bureauonderzoek komt de volgende beschermde amfibie voor in de omgeving van het projectgebied: rugstreeppad (Europees beschermd).

De waarnemingen van de rugstreeppad in de omgeving van het projectgebied betreffen allemaal oude waarnemingen (<1980) en zijn op ruim 2,5 km afstand gelegen. Ondiepe en snel opwarmende wateren en pioniersvegetaties, en daarmee geschikt habitat voor de rugstreeppad, ontbreken in het projectgebied. Ook overwinteringshabitat kan worden uitgesloten omdat vergraaftbare bodems ontbreken. Derhalve kan de rugstreeppad in het projectgebied worden uitgesloten.

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals bruine kikker, meerkikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.5 WEEKDIEREN

Op basis van het bureauonderzoek komt de volgende beschermde weekdier voor in de omgeving van het projectgebied: platte schijfhoren (Europees beschermd).

Deze soort prefereert een veensloot met een goede waterkwaliteit en een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. In de watergangen ter plaatse van het projectgebied ontbreekt een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Derhalve kan de platte schijfhoren in het projectgebied worden uitgesloten.

3.1.6 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde (met uitzondering van de zorgplicht, zie Box 3) vissen, reptielen, vaatplanten, libellen, dagvlinders, spinachtigen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

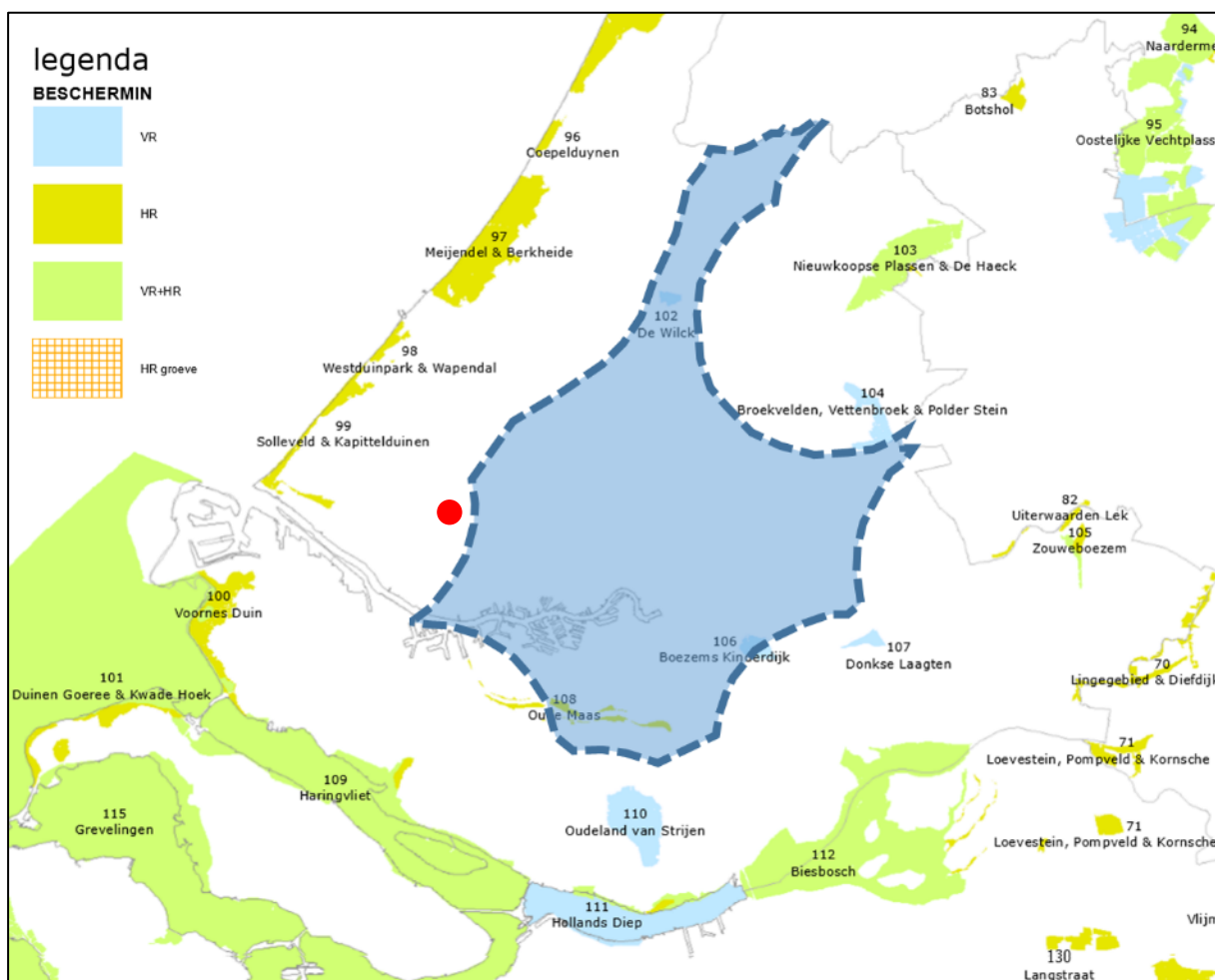
Aan de hand van gegevens van provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied) aanwezig zijn in of nabij het projectgebied. Indien door de ingreep mogelijk een toename van stikstofuitstoot plaats vindt, zal worden bepaald of het nabijgelegen natuurgebied gevoelig is voor een toename van stikstof (effectenindicator, Alterra, 2006 - 2014). Voorts kan worden bepaald of het nodig is om een voortoets en/of stikstofdepositieberekening uit te voeren om te bepalen of sprake is van een mogelijk significant negatief effect op het beschermde natuurgebied.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State vastgesteld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitatype en soorten in Natura 2000-gebieden. De maximaal toegestane neerslag van stikstof in gevoelig Natura 2000-gebied is op het moment van schrijven 0,005 mol N/ha/j.

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied is Solleveld & Kapittelduinen. Dit natuurgebied ligt op circa 8 kilometer ten noordwesten van het projectgebied (Afbeelding 5). Dit gebied is gevoelig voor stikstofdepositie.

Gezien de voorgenomen herontwikkeling, de afstand tot het beschermde natuurgebied en de gevoeligheid voor stikstofdepositie, kan een negatief extern effect op Natura 2000-gebieden niet op voorhand worden uitgesloten. Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is mogelijk van toepassing op het onderhavige project. In eerste aanleg dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd. Overige externe effecten op het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten als gevolg van de redelijk grote afstand en barrière van stedelijk gebied tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied.

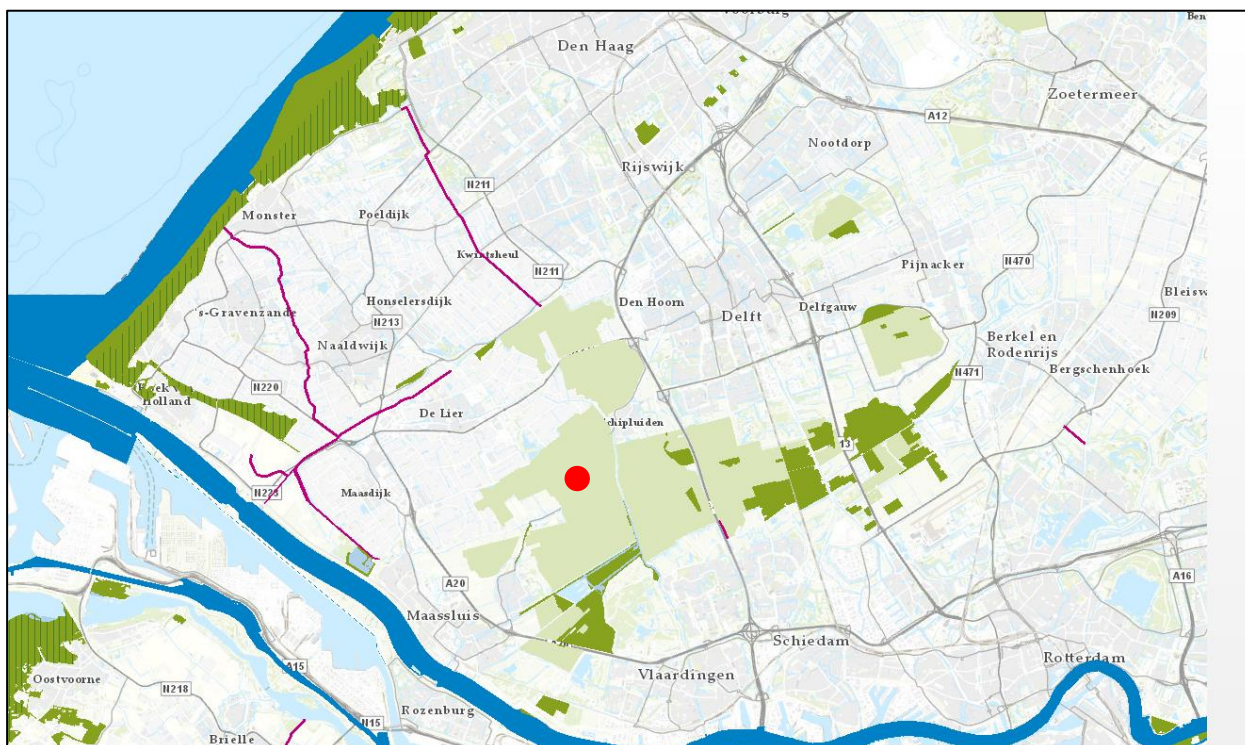

Afbeelding 5: Projectgebied (aangegeven met een rode stip) in relatie tot de beschermde natuurgebieden. Het doorzichtig blauwe deel betreft het deel van Zuid-Holland waarin tot 100 woningen gebouwd kunnen worden, zonder dat daarbij stikstofneerslag optreedt in gevoelig N2000-gebied (gebaseerd op SWECO-rapport SWNL0250596, d.d. 16/10/2019).

Het projectgebied maakt tevens geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van NNN is gelegen op circa 1,9 kilometer ten zuidwesten van het projectgebied. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot NNN wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot NNN zijn derhalve niet van toepassing.

Het gebied is gelegen in een belangrijk weidevogelgebied. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden kan een negatief effect op het weidevogelgebied niet worden uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot het weidevogelgebied zijn van toepassing.

Afbeelding 6 geeft het projectgebied weer in relatie tot beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden.

Afbeelding 6: Projectgebied (aangegeven met een rode stip) in relatie tot Natura 2000-gebieden (gearceerd), NNN-gebieden (donkergroen of paars gekleurd) en belangrijk weidevogelgebied (lichtgroen gekleurd).

3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Om te bepalen of de houtopstand in het projectgebied beschermd is, is bepaald of de houtopstand:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat;
- groter is dan 10 are of een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

De houtopstanden in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden omdat het in het projectgebied gaat om een oppervlakte <10 are en de aanwezige bomen niet in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen staan. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. In het projectgebied is voor zestien bomen een omgevingsvergunning nodig voor het kappen van de bomen. Deze moet worden aangevraagd bij gemeente Midden-Delfland.

Box 4: Artikel 4.2: Bescherming houtopstanden.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

3.4 BOOMINVENTARISATIE

In tabel 4 zijn de resultaten van de boominventarisatie weergegeven. In bijlage 3 is de tekening van de boominventarisatie opgenomen. Een omgevingsvergunning voor het kappen van de houtopstanden in de gemeente Midden-Delfland is nodig wanneer de houtopstand buiten de bebouwde kom ligt en de diameter van de stam dikker dan 15 centimeter is (gemeten op 1,3 meter hoogte).

Tabel 4: Boominventarisatie Dorppolder te Schipluiden.

Soort	Diameter stam (cm)	Omtrek stam (cm)	Omgevingsvergunning
Juglans regia	35	110	Ja
Fraxinus excelsior	60	187	Ja
Fraxinus excelsior	18	56	Ja
Fraxinus excelsior	32	101	Ja
Salix alba	23	72	Ja
Salix alba	18	58	Ja
Aesculus hippocastanum	51	159	Ja
Salix alba	26	81	Ja
Salix alba	44	138	Ja
Salix alba	11	34	Nee
Salix alba	43	134	Ja
Salix alba	43	135	Ja
Fraxinus excelsior	11	34	Nee
Betula pendula	43	134	Ja
Salix alba	44	139	Ja
Salix alba	44	138	Ja
Betula pendula	11	33	Nee
Betula pendula	25	77	Ja
Salix alba	46	143	Ja

4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

In onderhavig hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan en boominventarisatie opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project 'Renovatie gemaal Dorppolder'.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden.

4.1 VERVOLGSTAP 1 : UITVOEREN VAN VERVOLGONDERZOEK

4.1.1 BESCHERMDE SOORTEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten in het projectgebied niet kan worden uitgesloten. Voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald of zwaarder beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn, middels een soortgericht onderzoek.

De perioden waarin dit soortgerichte onderzoek dient te worden uitgevoerd staat beschreven in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017) en/of het vigerend vleermuisprotocol (NGB).

In Tabel 5 is weergegeven voor welke zwaarder beschermde soorten vervolgonderzoek noodzakelijk is, op welke locatie deze soorten zich mogelijk bevinden en in welke periode van het jaar dit onderzoek dient te worden uitgevoerd.

Tabel 5: Beschermde soort(groep)en die binnen het projectgebied niet kunnen worden uitgesloten en waarnaar vervolgonderzoek gedaan moet worden.

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Uitvoeringsperiode soortgericht onderzoek											
		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus	V: onder de dakpannen van het gebouw												
Vleermuizen	V: in het gemaal en de holte in de gewone es												

Legenda:

Groen gearceerd: periode waarin onderzoek naar deze soort(groep) kan worden uitgevoerd.

4.1.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

In Tabel 6 is met betrekking tot gebiedsbescherming weergegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Tabel 6: Beschermde gebiedstypes binnen het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen.

Beschermde gebieden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Natura 2000-gebied	Effecten op Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. In eerste aanleg is een stikstofdepositie-berekening nodig om te bepalen of effecten op het Natura 2000-gebied optreden. Indien uit de stikstofdepositie-berekening blijkt dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet kunnen worden uitgesloten dan dient een passende beoordeling opgesteld te worden. Op het moment van schrijven geldt dat, voor iedere ruimtelijke ontwikkeling die tot een toename van stikstofdepositie leidt ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden waarvan de kritische depositiewaarde wordt overschreden en waarvoor nog geen onherroepelijke natuurvergunning is verleend, een natuurvergunning (of verklaring van geen bedenkingen) moet worden aangevraagd.
Natuurnetwerk Nederland	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Beschermde weidevogelgebied	Het projectgebied is gelegen in een belangrijk weidevogelgebied. In overleg met Provincie Zuid-Holland dient te worden bepaald welke vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijk is een Nee tenzij toets nodig.

4.1.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de bomen in het projectgebied geen deel uitmaken van beschermde houtopstanden. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. In het projectgebied is voor zestien bomen een omgevingsvergunning nodig voor het kappen van de bomen. Deze moet worden aangevraagd bij gemeente Midden-Delfland.

4.2 VERVOLGSTAP 2: AANVRAGEN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING EN MITIGERENDE MAATREGELEN

Indien uit het vervolgonderzoek vermeld onder vervolgstap 1 (paragraaf 4.1) blijkt dat zwaarder beschermde soorten worden aangetroffen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dan zal voor die betreffende soorten een ontheffing op de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd. Er dient dan wel een wettelijk belang te zijn voor het slopen of renoveren van het gemaalgebouw en/of het kappen van de bomen en er mag geen alternatief bestaan voor werkzaamheden waarmee het doel van het project ook bereikt kan worden. Deze ontheffing dient te worden aangevraagd bij Omgevingsdienst Haaglanden. Op het moment van schrijven hanteert de Omgevingsdienst Haaglanden een nieuwe procedure, waarbij ontheffingsaanvragen in eerste instantie als 'concept aanvraag' worden ingediend. Na controle op volledigheid wordt de aanvraag als 'definitieve aanvraag' beschouwd. Hierdoor hanteert de Omgevingsdienst Haaglanden momenteel een geschatte proceduredtijd van 20-25 weken.

Voor het verkrijgen van een ontheffing is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Indien vleermuizen en/of huismussen aanwezig zijn dienen, tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden, vleermuiskasten en/of huismuskasten in de omgeving te worden opgehangen.

4.3 VERVOLGSTAP 3: VOORKOMEN OVERTREDING OP DE WET NATUURBESCHERMING TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN

Ook wat betreft soort(groep)en en/of elementen die niet zwaarder beschermd zijn, algemene broedvogels of soorten die mogelijk als gevolg van de werkzaamheden zullen worden aangetrokken, dient overtreding van de Wet natuurbescherming te worden voorkomen.

Tabel 7 geeft weer welke maatregelen tijdens de werkzaamheden genomen moeten worden teneinde overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen. Geadviseerd wordt de maatregelen op te nemen in een ecologisch werkprotocol, zodat de uitvoerders op locatie op de hoogte zijn van de te nemen maatregelen.

Tabel 7: Te nemen maatregelen teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, per soort(groep)..

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Mitigerende maatregelen
Algemene broedvogels	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecooloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecooloog. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	V: in (de omgeving van) het projectgebied	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Lichtverstoring van vleermuizen in de nacht dient te worden voorkomen. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.

REFERENTIELIJST

- Bij12 (2017) Kennisdocument Huismus
- Bij12 (2017) Kennisdocument Gierzwaluw
- Bij12 (2017) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Ruige dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Rosse vleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Noordse woelmuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Rugstreeppad
- De Vlinderstichting. *Libellennet; alles over libellen*. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet; alles over vlinders*. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI). *Weeroverzichten*
- Korsten, E., E.A. Jansen, M. Boonman, M.J. Schillemans en H.J.G.A. Limpens (2016) *Swarm and Switch: On the trail of the hibernating common pipistrelle*. Bat News. No. 110. p. 8-10. Bat Conservation Trust. London
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011) *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG*.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*. <https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. *AERIUS Calculator*
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna 5*. KNNV & EIS.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*. <https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Sweco Nederland (2019). *Stikstofdepositie en woningbouwontwikkeling – Verkennend onderzoek naar de bijdrage van woningbouwontwikkeling aan de stikstofdepositie*. Kenmerk: SWNL0250596
- Zoogdierversameniging. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdierversameniging.nl/zoogdieratlas>

BIJLAGE 1 KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING

DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in Box 5.

Box 5: Voorwaarden voor deskundigheid, Ministerie van Economische Zaken.

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd wat veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op de door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

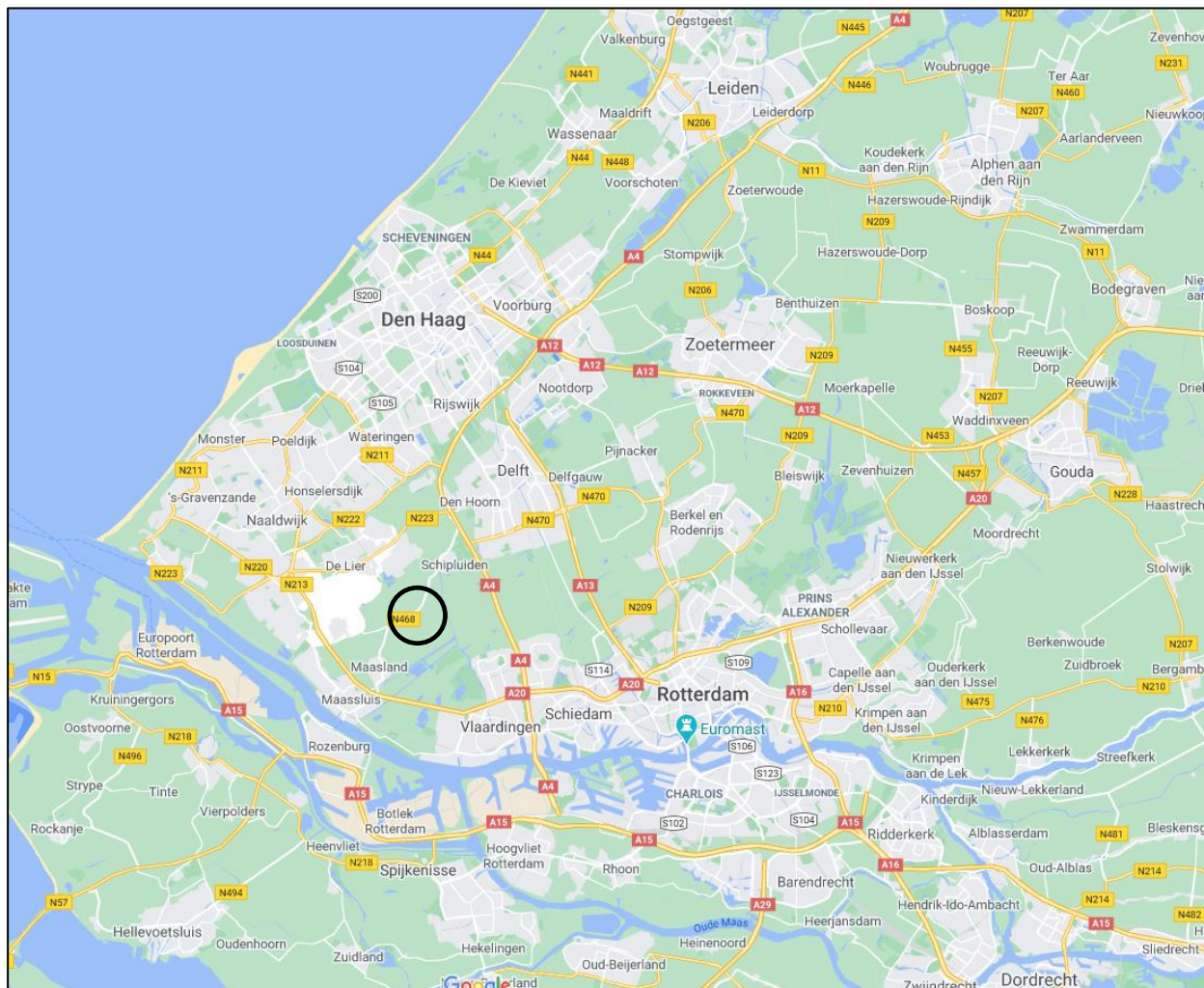
VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V.

VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

BIJLAGE 2 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

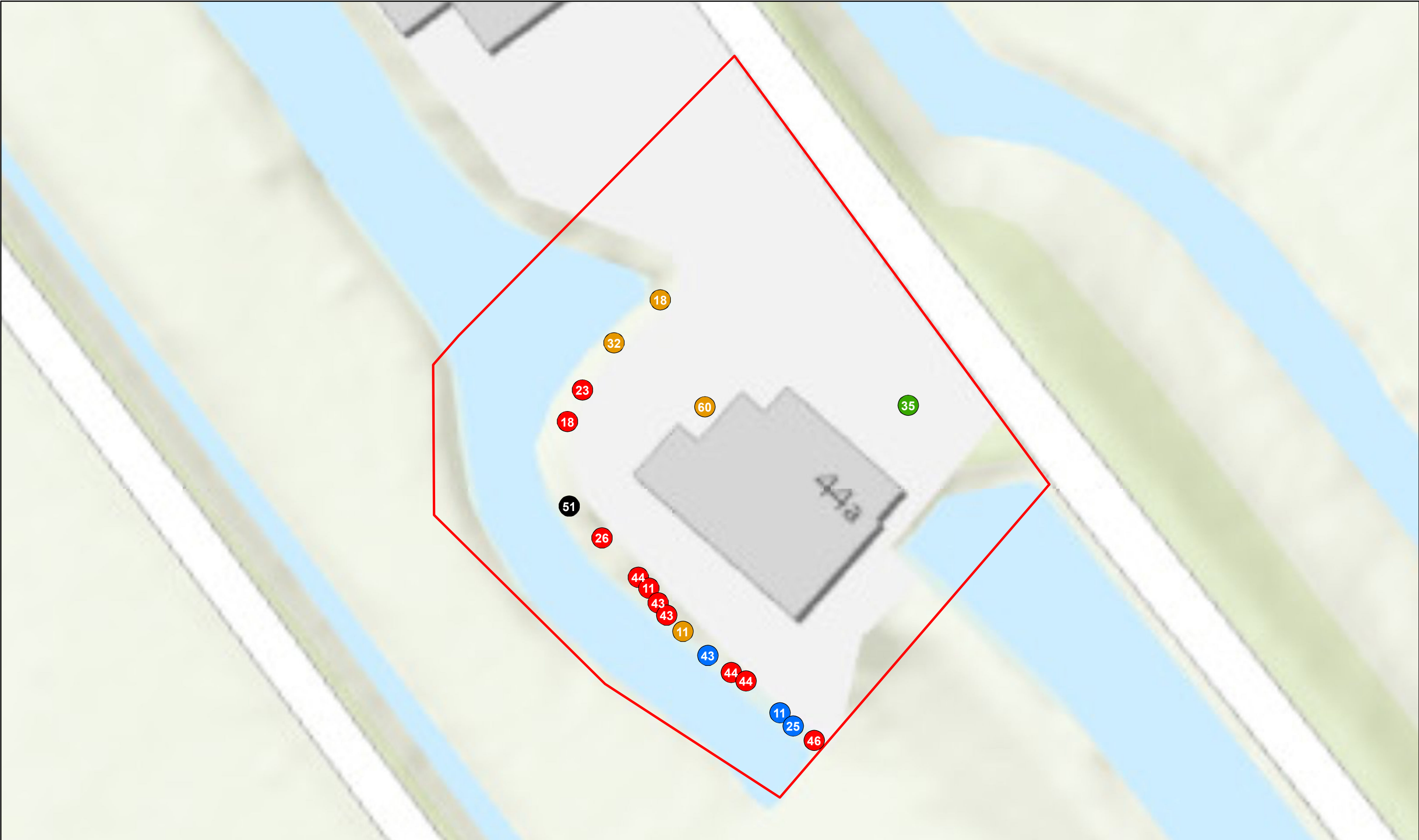

= Projectgebied

Bron: Google maps

BIJLAGE 3 TEKENING BOOMINVENTARISATIE

Legenda

Soort (diameter)

- Witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*)
- Ruwe berk (*Betula pendula*)

- Gewone es (*Fraxinus excelsior*)
- Okkernoot (*Juglans regia*)
- Schietwilg (*Salix alba*)
- Projectbegrenzing

Schaal

1:200

Aan de weergegeven maten en afstanden kunnen geen rechten en/of plichten worden ontleend.

VANDERHELM MILIEUBEHEER B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

Tel: 010-249 24 60 E-mail: hmb@vdhelm.nl
Fax: 010-249 24 70 www.vdhelm.nl

Projectcode: DESC20200887 Formaat: A3

Bomeninventarisatie en EQS gemaal Dorppolder te Schipluiden

